

Категорија: Кликераши

5. разред

шифра:

T						
---	--	--	--	--	--	--

1. На основу одломка из нар. песме „Женидба краља Вукашина“ објасни на чијој је страни народни певач и зашто каже „Ал' да видиш чуда великога“?

„Па отиде у ризницу млада,
 Изнесе му рухо Момчилово,
 Момчилово рухо и оружје;
 Ал' да видиш чуда великога:
 Што Момчилу било до кољена,
 Вукашину по земљи се вуче;
 Што Момчилу таман калпак био,
 Вукашину на рамена пада;
 Што Момчилу таман чизма била.
 Ту Вукашин обје ноге меће;
 Што Момчилу златан прстен био,
 Ту Вукашин три прста завлачи;
 Што Момчилу таман сабља била,
 Вукашину с' аршин земљом вуче;
 Што Момчилу таман цеба била,
 Краљ се под њом ни дигнут' не може ...“

б) Поређај Момчилове ствари и предмете које Вукашин присваја онако како су у песми наведени:

в) Подвуци стихове који казују несразмеру у односу Вукашиновог изгледа и Момчоловог.

2. а) Реч „цеба“ из једног од наведених стихова песме у 1. питању има значење:

а) мач б) панцир в) панталоне г) каиш д) прслук

Заокружи један од понуђених одговара.

б) Подвуци податак из Речника који потврђује твој одговор.

цаба и цабе прид. (тур саба) 1. а) бесплатно, б) врло јефтино, по незнатној цени; 2. узалуд, бадава...

цеб,-а, м, мн. цебови (енгл. jab) снажан и нагли ударац левицом у лице противника;

цебе, -ета и цеба, -е, ж (себе од перс. gebe од ар. gubba) ист. 1. оклоп од металних округлих плочица; панцир, панцирна кошуља; 2. тока, метална плочица на грудима.

3. У одломку датом у 1. питању нар. певач... описује/ приповеда/ рекламира.

Заокружи тачан наставак тврдње.

4. **Напиши одломак песме “наопако” тј. како замишљаш шта би било да је Момчило погубио Вукашина и узео да проба његову одећу и оружје.**

5. **Прочитај одломак из збирке „Долина јоргована“ Тиодора Росића и одговори на питања.**

„Краљ Урош Немањић имао два сина. Кад су синови одрасли за женидбу, старијег Драгутина ожени унуком угарског краља, а млађег Милутина Бугарком. Милутину Бугарка не буде по вољи. - Сам ћу ја себи капу кројити – изјави и отера је, а Драгутину се жена допадне. Заслепи напросто за њом. Поносио се њеним дедом, омилио му њен отац. Беше му лепше у женином роду него на очевини. Отуђи се. Милији му је туђ отац од свога. Од своје милија туђа мати. Све би било добро да мајка Драгутинове жене није једнако зета на зло нагонила.

- Теби неће дати ништа – говорила је Драгутину. – Све ће оставити оном развратнику!

Настојала је по сваку цену да Драгутина потпуно одроди од оца, да га завади са браћом.

- Твој отац зида храмове, а народ гладује! – сиктала је...“

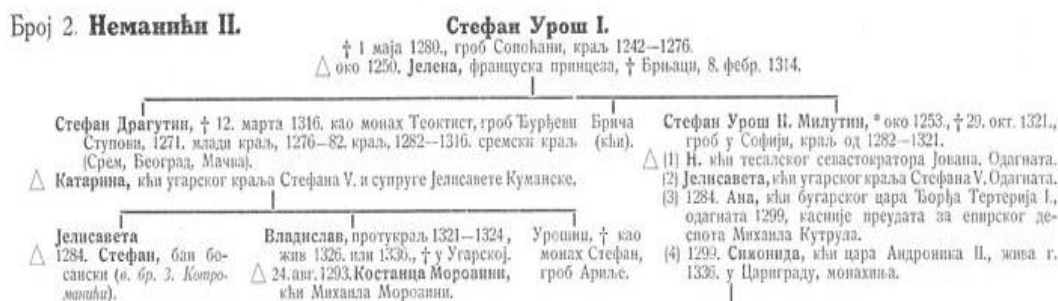
а) Како се зову синови Уроша Немањића? _____

б) Кома Бугарка није по вољи и шта му је по роду она? _____

в) Објасни значење речи тазбина? _____

г) Ко нагони Драгутина на зло? _____

д) На основу одломка, заокружи име Драгутинове таште у родослову датом испод:

6. **У текстовима *Женидба краља Вукашина* и *Три ковчега* из којих су наведени одломци у претходним питањима извор зла је жена. Аргументовано објасни или порекни ову тврдњу.**

7.	<p>Дати су одломци из бајке <i>Златоруни ован</i>, али редослед је помешан. Сваком пасусу дај наслов и наређај их редоследом дешавања у бајци.</p> <p style="text-align: right;">_____ (овде упиши наслов)</p> <p>___ „Онда он отиде к цару и заиште место за виноград и да му се ишпарта ће ће бити бразде. Цар му да све и учини како је искао; а он узме торбу о раме и у њу струк босиљка, па невесео легне онде спавати. Кад ујутру устане, а то виноград посађен; друго јутро листао, до седам дана било већ грожђе зрело у њему, а то је било време кад ншде нема грожђа. Он набере грожђа, измуља и однесе цару слатка вина и у марами грожђа. Кад цар то види, врло се зачуди, и сви у двору. Онда стриц онога момка рече цару: „Сад ћемо му заповедити друго што заиста неће моћи учинити.“</p> <p style="text-align: right;">_____ (овде упиши наслов)</p> <p>___ „И тако научи цара те дозове момче и рече му да посади виноград и да за седам дана донесе с њега нова вина. Момче, кад то чује, стане плакати и молити се да он то не може учинити, нити то може бити; а цар му опет рече: „Ако за седам дана то не урадиш, није на теби главе.“ Он онда плачући отиде кући и каже матери шта је и како је, а мати, кад чује, одговори му: „Јесам ли ти казала, синко, да ће теби она пушка доћи главе као и оцу твоме.“ Плачући тако момче и мислећи шта ће радити и куда ће, да би га нестало, изиђе иза села и подобро се од њега удаљи. Кад наједанпут једно девојче изиђе преда њ и запита га: „Зашто, брате, плачеш?“ А он јој срдито одговори: „Иди с Богом, кад ми помоћи не можеш“, и пође даље, а девојче пристане за њим и стане га молити да јој каже, „може бити“, вели, „да ћу ти помоћи“.</p> <p style="text-align: right;">_____ (овде упиши наслов)</p> <p>___ „Онда он стане па јој рече: „Казаћу ти, али сам Бог да ми помогне, други ми нико не може помоћи“, и приповеди јој све шта га је снашло и шта му је цар заповедио. Она, кад га саслуша, рече му: „Не бој се, брате, него иди и ишти у цара на ком ће месту да буде виноград, па нека ти ишпартају, а ти узми торбу и у њу струк босиљка, па иди на оно место и лези те спавај, а за седам дана имаћеш грожђа зрела.“ Он се на то врати кући и каже матери као од муке како се с девојчетом нашао и шта му је казало. А мати, кад чује, рече му: „Иди, синко, иди огледај, ионако си пропао.“</p>
8.	<p>Дат је одломак из приповетке <i>Башта сљезове боје Бранка Ћопића</i>. Подвуци реченицу која му не припада:</p> <p>„Учитељица се трже и зачуђено подиже обрве.</p> <p>— Бог с тобом, дијете, гдје си то чуо?</p> <p>— Каже мој дјед — одвалих ја самоувјерено.</p> <p>— Није тачно, вук није зелен. У српској народној митологији се сматра митским претком Срба и зооморфним обликом Дажбога.</p> <p>— Јесте, зелен је! — неочекивано се узјогуних ја као прави унук честитог дједа Раде.</p> <p>Учитељица ми приђе сасвим близу, љутито узрики у моје лице и повуче ме за уво.</p> <p>— Кажи ти своје мудрому дједу да то није истина. Вук је сив. Сив, запамти...“</p>
9.	<p>На основу догађаја у песми <i>Женидба краља Вукашина</i>, напиши вест:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Решење шифре: _____